

Selectiecriteria voor plaatsing in het Penitentiair Psychiatrisch Centrum

**Wijziging van de Regeling selectie, plaatsing en
overplaatsing gedetineerden**

Advies d.d. 8 juni 2009

Samenvatting

De Raad stemt in met het voorstel tot wijziging van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing gedetineerden, inhoudend

- het toevoegen van ‘forensische zorg’ aan artikel 1 van de Regeling, en
- het formuleren van selectiecriteria voor plaatsing in het Penitentiair Psychiatrisch Centrum (PPC) in artikel 20c van de Regeling.

Verder beveelt de Raad aan in de toelichting nader in te gaan op het hanteren van de plaatsingscriteria gedurende de overgangperiode waarin er naast het PPC nog vergelijkbare voorzieningen in het gevangeniswezen bestaan.

Aanleiding en context voor dit advies

De staatssecretaris van Justitie heeft de Raad advies gevraagd over het wijzigen van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing gedetineerden (verder te noemen de Regeling) in verband met het creëren van het Penitentiair Psychiatrisch Centrum (PPC).

De Raad beperkt zich in dit advies tot de voorgestelde wijziging op zichzelf: het formuleren van selectiecriteria voor plaatsing in het PPC (artikel 20c van de Regeling) en de toelichting daarop. Over het PPC als zodanig is – behoudens wat de staatssecretaris daarover in december 2008 aan de Tweede Kamer schreef – inhoudelijk nog weinig bekend. De Raad zou het daarom op prijs stellen om zich aan de hand van meer uitgewerkte voorstellen daarover een oordeel te kunnen vormen, mede in het licht van de adviezen die de Raad de afgelopen jaren over de forensische zorg heeft uitgebracht.

1. Selectiecriteria

Het voorstel, inhoudend

- het toevoegen van ‘forensische zorg’ aan artikel 1 van de Regeling, en
- het formuleren van selectiecriteria voor plaatsing in het PPC in artikel 20c van de Regelingroep in wetstechnische zin geen principieel commentaar op.

Het verheugt de Raad, gezien zijn eerdere adviezen in deze richting¹, dat zorg voor verslaafden en zorg voor verstandelijk beperkten als afzonderlijke onderdelen in de definitie van forensische zorg zijn opgenomen en tevens als selectiecriteria voor het PPC gelden. Nu de bestaande verslaafdenbegeleidingsafdelingen – voorzover de Raad bekend – niet of zo goed als niet meer als zodanig functioneren is het een goede zaak dat de verslavingszorg en –reclassering langs de weg van het PPC in het gevangeniswezen opnieuw gelegenheid krijgen voor het leveren van een bijdrage aan de resocialisatie.

2. Selectieprocedure

Uit de toelichting op het wijzigingsvoorstel kan worden opgemaakt dat de eerstkomende jaren naast het PPC een aantal andere in hoofdstuk IV van de Regeling genoemde voorzieningen zal blijven bestaan die deels voor dezelfde doelgroepen zijn bestemd. Dit roept vragen op over de selectie voor deze voorzieningen, respectievelijk het PPC. In de toelichting wordt gesteld dat “bij gelijk aanbod” het belang van de voorbereiding op terugkeer in de samenleving, in samenhang met het beginsel van minimale beperkingen, prevaleert. Het streven om gedetineerden in principe in de ‘eigen regio’ te plaatsen (een beleidsuitgangspunt dat de Raad overigens graag onderschrijft) zal bij plaatsing in het PPC echter nog maar in zeer beperkte mate kunnen worden gerealiseerd.

Het bepalen of sprake is van een gelijk aanbod lijkt nog niet zo eenvoudig, aangezien het niet alleen gaat om een vergelijking van de kwaliteit van de beschikbare zorg *op zichzelf*, maar ook om de afweging welke voorziening uit medisch oogpunt de optimale is *voor de betreffende gedetineerde*. Het feit dat naast, of voorafgaand aan, plaatsing in het PPC uitplaatsing naar een voorziening van geestelijke gezondheidszorg in overweging komt, maakt de procedure er niet gemakkelijker op. In de toelichting wordt gesproken over een werkinstructie voor directeuren en selectiefunctionarissen ter zake. De Raad vreest dat dergelijke interne instructies in voorkomende gevallen van bezwaar en beroep onvoldoende handvatten zullen kunnen bieden en beveelt aan om de beoogde gang van zaken in de toelichting bij de Regeling nader uit te werken.

3. Tekstuele opmerkingen

Ten slotte doet de Raad enkele tekstuele suggesties:

- Artikel I, A onder i: “inrichting of afdeling” wijzigen in “centrum”;
- toelichting, eerste volzin: “Deze regeling strekt tot wijziging van de Regeling..”;
- toelichting, vierde alinea, eerste volzin: “de wet” wijzigen in “de Penitentiaire beginselenwet (Pbw)”.

¹ Adviezen ‘De zorg aan gedetineerden met een ernstige psychische stoornis of verslaving’ van 2 april 2007 en ‘Gedetineerden met een verstandelijke beperking’ van 15 mei 2008.